

יא:

עין משפט‏ **נר מצוה**

לג א מיי פֿ'ד מהל' פסולי מוקדשין הלכה ז ופֿ'ה מהל' עזרות יהי"כ הלכה טו:

לד ב ג מיי פֿ'א מהל' פרה אדומה הל' ח: לה ד מיי שס הל' ט: לו ה מיי שס הל' י: לו ו מיי שס הל' ט: ז (מיי) שס הליו' ופ"ז מהל' מעילה הל'יח':

ח (מיי) פֿ'א מהל' טומאה

לח ט מיי פֿ'א מהל' פרה אדומה הל' ח:

‏◄ ◄

הגהות הב"ח

(א) גפ' קריקין זה בזה אמר:

‏◄ ◄

מוסף רש"י

וכן שעירי ע"ז. צבור שטטלח בע"ז צהראת צ"ד, מציאין פר לעולה ושעיר לחטאת (יומא טו.). והפריש אחרים תחתיהן. ומגאלו הראשונים (שם). כולן ימורו. דהויא לה חטאת שכפרו בעליה, ומשם חטאות מתות ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה, ושכפרו בעליה ושעברה שמה (שם ג.). לנדרבה. לקין המנחה והיא קריאה נדבה צבור ונאה מן המנוחות של כל הירעות האמורות בכל מקום (שם). ואין חטאת צבור מותר. וזי גמירי חטאות מתות ביחוד גמירי (שם). דקדשי ברוך הבית היה. לא קרנה בעליו, ולהכי קרי ליה נדק הבית. כלומר דדין נדק הבית אינו (לה' ומחורה ב.) נלמך לה כי נדקשה מפני שבוטח אלא קדושת דמים בעלתא, שהיי שטיטתה שבה המשחה (יומא צו.). הא בעינן העמדה והערכה. אין פודין את הקדשים לאחר מיתה מפני שבוטח בכן והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך אותה הכהן, ולאחר מיתה אינו יכולה לעמוד (חולין ט9.). פרה מטמאה טומאת אובלין. פרה אדומה אע"ג דאקוריה כהנא, מודה ר"ש דמעטמא טומאת אובלין (מנחות קא) דלע"ג דלמר ר"ש פ"ק דבכורות (טו:) דלפסורי הגאה בנזן שור הסנקל ופסר חמור אין מעטמאין טומאת אובלין, ונפקא ליה מכל האוכל אשר יאכל, אוכל שאתה יכול להאכילו לאחריים קריי מזה. אוכל, הוא דפרה אדומה מקבל טומאת אובלין לטמא אחרים (חולין ק8.). ואי קשא למה לי קבלת טומאה, היא גופה מעטמאה אדם וצגדים, מפרשין כה"ג בכריתות דפרק דס שטיטה (כא:) בנזן שצר שחפה בפחות מכביצה בנזן, אי משוית ליה אוכל מנזנרף כדשי בנזן ומקבל האי בנזן טומאה אם יגע בטומאה ומעטמא שאר אובלין, ואי לא אוכל הוא לא מקבל האי בנזן טומאה, דלית ביה שיעורא, וכי נגעו ביה אובלין אחריו טורים הן שמים ונגעו בנגלה אלא בנזק (חולין צ9.). והואיל והיה זה שעת

ובן שעירי ע"ז שאבדו. למאן דמפרש דפרק הולילו לו (יומא

דף ג.) דפר דקתני הכא הוא פר העלם דצר של צבור ניחא אצל למ"ד פר כ"ג תימנה אמאי לא תני ליה פר העלם דצר כדשי שעירי ע"ז שרגיל לשנותם יחד דקדמני להו התם

וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימורו דברי ר' יהודה ר' אלעזר ור' שמעון אומרים א"רעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה ואמאי לימא לב בית דין מתנה עליהן אבודין קאמרת שאני אבודין דלא שכיחי הרי פרה דלא שכיחא ותניא ב-פרה נפדית על כל פסול שבה ימתה תפדה ינשחטה תפדה ה"מצא אחרת נאה הימנה תפדה ישחטה על גבי מערכתה אין לה פרייה עולמית שאני פרה ב-דקדשי ברוך הבית היא אי הכי מתה או נשחטה תפדה הא בעינן א העמדה והערכה הא מגי ר"ש היא דאמר קדשי מובה היו בכלל העמדה והערכה דקדשי ברוך הבית לא היו בכלל העמדה והערכה אי רבי שמעון אימא סיפא שחטה על גבי מערכתה אין לה פרייה עולמית והתניא ר"ש אומר פרה מטמאה טומאת אובלין הואיל והיתה לה שעת הכושר ואמר ר"ל אומר היה ר' שמעון פרה נפדית על גב מערכתה אלא שאני פרה הואיל ודמיה יקרין אמר מר מתה תפדה וכו' פודין את הקדשים להאכילן לכלבים אמר רב משרשיא משום עורה וקיימי ב"ד ומתנו אדעתא דעורה אמר רב כהנא אמרי אינשי מגמלא אונה איתיביה אמרו לו לר' שמעון מהו שיקרבו זה בזה אמר להו יקרבו אמרו לו הואיל ואין כפרתן שוה היאך הן קריבין ב-אמר להו כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו ואמאי לימא לב ב"ד מתנה עליהן ר' שמעון קאמרת ר"ש לית ליה לב ב"ד מתנה עליהן דאמר ב-רב אידי בר אבין אמר רב עמרם א"ר יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי רבי שמעון אין נפדין תמימים לדברי חכמים נפדין תמימים ורבנן דפליגי עליה דרבי שמעון מאן נינהו אי נימא רבנן דקטורת שאני

ליה לר"ש איסורי הגאה אין מעטמאין טומאת אובלין וליף ליה מלכת האוכל אשר יאכל וינקא אן אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קריי אוכל ושאין אתה יכול להאכילו לאחרים אין קריי אוכל במסכת מנחות דפרק המנחות והנסכים (דף קא:) ופרה איסורי הגאה היא: **מעטמא טומאת אובלין**, אם נגע שרץ בצצרה וחזר ונגע צצרה באובלין טימאתן: **הואיל ויש לה שעת הכושר**, לכן: **ואמר ריש לקיש**, מהו שעת הכושר שלה: **אומר היה ר' שמעון פרה**, שנשחטה כהלכתה על גב מערכתה: **נפדית**, אם מנא נאה הימנה. וסבירא ליה לר"ש העומד לפדות כפדוי דמי ב"ק טו: והואיל ליה אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים: **אלא**, לא חוקמה כר"ש והאי דקתני מנא יכול הימנה תפדה משום דלצ צ"ד מתנה עליה אע"ג דלא שכיחא אידי דדמיה יקרין מסקי אדעמיהו לאתנויי: **האי טנא סבירא ליה וכו' עד כאן מעמידין** לא גרסינן: **וכי קיימו צ"ד ומסנו**, משום הללה פורתא דדמי עורה: **נימא**, להו ר"ש לצ צ"ד מתנה שאם לא יקריצ ב-צרגל זה יקרצ צרגל זה ולמה ליה לשנויי שיעויא דחיקא כולן באין לכפר כו': ב-**דלים סקנתא ברעייא**, הלכן מתנו עלה אצל תמידין דלית להו תקנתא ברעייא ט ולכשימומו יפדם לא קיימי בית דין ומתנו: **אלא**

חילונים שכימי טוצא ואצודין דידהו שכימי ומסקי בית דין דעמיהו להתנות עליהן:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ט הא דאמר לדמי עולה. כי אמרי אנא קדוש קדושת הגוף היכא דאמר יהא להציא בדמיו עולה דכיון דליהו חזי להכי לא מוצנינן ליה אצל אמר יהא לדמי נסכים אף על גב דנסכים נמי למוצח וקדושתיהו דמיין להדדי כיון דלא להכי חזי מוצנן וכל שכן היכא דמתנו צ"ד שיהו לדמי מותר תרומה שהיא לרקועי פחים: **פר ושעיר של יס וכו'**, שהן חטאות הפנימיות ב-**וכן שעירי ע"ז**, צבור שחטאו בע"ז צהראת צ"ד מציאין פר לעולה ושעיר לחטאת כדכתיב דפרשת שלח לך ונמדבר טו] ואותו שעיר מתן דמו על הפרוכת ועל מוצח הזהב כדאמר דזבחים דפרק צ"ס (דף טז:): **כולן ימוטו**, דלא דמו לשעירי ההגלים דמתן זהו דצמתינן ב-ג] לא קרצו צרגל זה יקרצו צרגל אחר אצל אלו אינן ראויין עד יום הכפורים לשהם הבאה וכצר עברה לה שנה והוו להו מתרומה ישנה והלכן ימוטו דקין חטאת שכפרו בעליה שהלכה למשה מסיני חמש חטאות מתות וזו אחת מהם ב-**שאין חטאת צבור מסה**, לא נאמרה הלכה דחמש חטאות אלא ביחיד. וטעמא דר"ש מפרש צהוריות (דף ו:) וצתמורה (דף טו:): **נימא לב צ"ד מסנה עליהן**, שפדו בלא מוס: **דלא שנית**, הילכך לא ב-חשוב צ"ד להתנות עליהן: **והרי פרה**, אדומה: **דלא שכיחא**, בכל ימי צית לראשון וצית שני לא עשו אלא שבע ב-**על כל פסול שבה**, אם אירע זה שום פסול תפדה: **נשחטה פרה**, נשחטה חוץ למקומה: **ע"ג מערכסה**, דכשכר צצר המשחה ובמקום הדקוק לה מקצר התמוס כדאמר דפרק בתרא דזבחים (דף קיג:): **אין לה פרייה עולמים**, מאחר שנעשית כזכשר גנאי הוא להוליאלה לחולין: **דקדושת דנק הבית היא**, כלומר אינה מקדשי מוצח ליקדש קדושת הגוף לפיכך נפדית בלא מוס ואינה צריכה לצ צ"ד: **העמדה והערכה**, שמעמוד על רגליה ויעריכנה הכהן כדכתיב (ויקרא כו) והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן וגו': **דר"ש במסכת ממונה דפרק בתרא (דף לב:): פרה מעטמא טומאת אובלין**, אע"ג דלית

ליה לר"ש איסורי הגאה אין מעטמאין טומאת אובלין וליף ליה מלכת האוכל אשר יאכל וינקא אן אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קריי אוכל ושאין אתה יכול להאכילו לאחרים אין קריי אוכל במסכת מנחות דפרק המנחות והנסכים (דף קא:) ופרה איסורי הגאה היא: **מעטמא טומאת אובלין**, אם נגע שרץ בצצרה וחזר ונגע צצרה באובלין טימאתן: **הואיל ויש לה שעת הכושר**, לכן: **ואמר ריש לקיש**, מהו שעת הכושר שלה: **אומר היה ר' שמעון פרה**, שנשחטה כהלכתה על גב מערכתה: **נפדית**, אם מנא נאה הימנה. וסבירא ליה לר"ש העומד לפדות כפדוי דמי ב"ק טו: והואיל ליה אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים: **אלא**, לא חוקמה כר"ש והאי דקתני מנא יכול הימנה תפדה משום דלצ צ"ד מתנה עליה אע"ג דלא שכיחא אידי דדמיה יקרין מסקי אדעמיהו לאתנויי: **האי טנא סבירא ליה וכו' עד כאן מעמידין** לא גרסינן: **וכי קיימו צ"ד ומסנו**, משום הללה פורתא דדמי עורה: **נימא**, להו ר"ש לצ צ"ד מתנה שאם לא יקריצ ב-צרגל זה יקרצ צרגל זה ולמה ליה לשנויי שיעויא דחיקא כולן באין לכפר כו': ב-**דלים סקנתא ברעייא**, הלכן מתנו עלה אצל תמידין דלית להו תקנתא ברעייא ט ולכשימומו יפדם לא קיימי בית דין ומתנו: **אלא**

חילונים שכימי טוצא ואצודין דידהו שכימי ומסקי בית דין דעמיהו להתנות עליהן:

שאני

הכושר, להאכילה אף לעגמו משנשחטה (שם קא:) וירדה לה תורת אוכל ב"ק טו.). דאמר ר"ל, אחו שעת הכושר הימה לה, דלומר היה ר"ש פרה נפדית אפילו נשחטה על גבי מערכתה כמשפט, אם מנא אחרת יפה ממנה, וזהו שעת הכושר שלה, ואע"פ דלא נפדית אפילו הכי משוי לה אוכלא הואיל ורואיה לפדות ב"ק טו: ובעי"ז מנחות קא: וחולין צ9.). תמידין שלא הוצרכו לצבור, שיקחו מתרומה ישעו והביע אחד בנזנן שמתאם לביא מן הקדש כדאמרין ב"ה (זבחים א:) שכל שנה היו נשארים ארבע טלאים, דאמרין דפרק התכלת אין פוסחין משעה טלאים המוקדשים בלשכת הטלאים, כי בכל יום היו טעלין שנים וטעלים שנים אחרים ונותנים מתחילין מן מיום אחרינן של ארבע שנה היו שנים אחרים מתחילין, לפי שמאכלן ואילן אין מציאין אלא מאותן הנקטין משקלים של שנה זו, דאמרין בנזם' ר"ה אמרה מורה דמש והבא קרבן מתרומה חדשה, ושאלו ארבע שנה הוצרכו, ולבדי ר"ש דלית ליה לב צ"ד מתנה עליהם, אם הוצרכו הוצרכו ואם לא יפדו אין נפדין תמימים אלא ירשו עד שיסתאבו ואח"כ ימכרו (מנחות שם: מכות י.).

מסורת הש"ס

א [מוספתא דפרה פ"ב], ב [וינמא מנב ותי"ן], ג [בכורות לב: חולין פד:], ד [בכורות יד: תמורה לב:], ה [צ"ק טו. חולין פא: מנחות קא: מוספתא דפרה פ"א], ו [פסחים כט. בכורות טו. תמורה ח. ל: לא:], ז [ע"י מוספות פסחים פא: ד"ה נעמא], ח [זבחים ו: ע"ש מנחות עט: ע"ש], ט [שי"ך עזר לע"א], י [ע"כ ולכשימומו, ו וע"ש מוס' יומא ג. ד"ה פה, ט] נכט. וע"ש מוס' ד"ה אין וכו' דה"ק אין פודין מדרבנן (וכו').

‏◄ ◄

גליון הש"ס

גפ' מצא אחרת נאה פטנה. טיין לקמן דף טו ע"א מוס' ד"ה ללמדך:

‏◄ ◄

רבינו הגנאל

וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהם ואח"כ נמצאו בין למאן דאמר ימורו בין למאן דאמר ירעו עד שיסתאבו אמאי לא אמרינן לב ב"ד מתנה עליהם ונפדין תמימין, ופריך שאני אבודין, כלומר כיון דלא שכיחי דכל מאן דפריש קרבן מזהר וזהיר ביה, לפיכך אין לב ב"ד מתנה עליהן, ואקשינן והרי פרה דלא שכיחא ותניא פרה נפדית על כל פסול שבה, מתה או נשחטה או מצא אחרת נאה הימנה תפדה לאו משום דאמרין לב ב"ד מתנה עליהם. ואע"ג דלא שכיחא, שחטה ע"ג מערכתה ונמימין, אין לה פריה עולמית. ופריך שאני פרה דקדשי ברוך הבית היא דלעולם לפריה קיימי: הא ר' שמעון היא דאמר קדשי מובה היו בכלל העמדה והערכה אבל קדשי ברוך הבית אינן בכלל העמדה והערכה כלומר אפילו בלא העמדה אלא נשחטו בערבין ונפדין ומפורש בסוף תמורה, ואסיקנא והא לר' שמעון פרה נפדית על גבי מערכתה אמאי תני אין לה פריה עולמית, אלא שאני פרה שנפדית על כל פסול שבה הואיל ודמיה יקריס. ואסיקנא לעולם אין פודין הקדשים להאכילן לכלבים והאי דקתני מתה תפדה משום עורה, וכדאמרר אנשי מגמלא אונא, ומותבינן לרבה מטמאי אמרו לו הואיל ואין כפרתן שוה היאך הן קריבין, אמר להן כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו ואמאי לימא להו לב ב"ד מתנה עליהן ונפריק ר' שמעון ליל לב ב"ד מתנה עליהם]. דאמרי דמשימה דר' יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי ר' שמעון אין נפדין תמימין לדברי חכמים נפדין תמימין.